

ਪ੍ਰੀਤ ਨਗਰ

ਪ੍ਰੀਤ ਨਗਰ, ਅਸਲ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਪਲੈਨਡ ਟਾਊਨਸ਼ਿਪ ਏ। ਇਨ ਸੈਂਸ ਕਿ ਇਹ ਚੂਰਲ ਏਰੀਏ ਦਾ ਸੋਸ਼ਿਓ-ਕਲਚਰਲ ਹੱਬ ਹੈ। ਪ੍ਰੀਤ ਨਗਰ ਜਿਹੜਾ ਵਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇੰਨ ਬਿਟਵੀਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਐਂਡ ਲਾਹੌਰ, ਲਾਹੌਰ ਇਜ਼ ਨੀਅਰ ਟੂ ਅਸ। ਇਟਸ ਓਨਲੀ ਸਿਕਸਟੀਨ ਕਿਲੋਮੀਟਰਜ਼ ਫਰੌਮ ਅਸ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਥਰਟੀ ਕਿਲੋਮੀਟਰਜ਼ ਹੈ। ਲਾਹੌਰ ਕਿਉਂਕਿ ਸੈਂਟਰ ਸੀ, ਪ੍ਰੀਤ ਨਗਰ ਉਹਦੇ ਨੇੜੇ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਜਿਸ ਰੋਡ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਆਏ ਹੋ, ਇਹ ਨੌਨ-ਐਗਜ਼ਿਸਟੈਂਟ ਸੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਅਟਾਰੀ ਜਾਣਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ, ਫੇਰ ਪ੍ਰੀਤ ਨਗਰ ਆਣਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਇਹ ਅਸਲ 'ਚ ਜਿਹੜੀ ਹੈ ਪ੍ਰੀਤ ਨਗਰ ਦੀ ਸਾਰੀ ਲੈਂਡ, ਹਿਸਟੌਰਿਕਲੀ ਇਸ ਲਈ ਇੰਪਾਰਟੈਂਟ ਹੈ ਕਿ ਜਹਾਂਗੀਰ, ਏਮਪਰਰ ਜਹਾਂਗੀਰ, ਉਹਦਾ ਕੈਪੀਟਲ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਸਿਰਫ ਸਿਕਸਟੀਨ ਕਿਲੋਮੀਟਰਜ਼ ਐ। ਲਹੌਰ ਦੇ ਸਾਈਡ ਤੇ, ਰਾਵੀ ਦੇ ਵੈਸਟ ਤੇ। ਔਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਕਸ਼ਮੀਰ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਇਹ ਉਹਦਾ ਫਰਸਟ ਹਾਲਟਿੰਗ ਪਲੇਸ ਸੀ।

ਇੰਸਪੀਰੇਸ਼ਨ ਜਿਹੜਾ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਇਸਟੈਬਲਿਸ਼ਮੈਂਟ ਦਾ, ਉਹ ਇਕ, ਔਲਮੋਸਟ ਇਕ ਡ੍ਰੀਮ ਹੈ ਮੇਰੇ ਫਾਦਰ ਦਾ। ਮੇਰੇ ਫਾਦਰ 1919 ਵਿੱਚ ਮਿਸ਼ੀਗਨ ਯੂਨਿਵਰਸਿਟੀ, ਅਮੈਰਿਕਾ ਗਏ ਸਨ, ਉਥੋਂ 1922 'ਚ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਐਨਜਿੰਨੀਰਿੰਗ ਕੀਤੀ। ਲੇਕਿਨ ਉਥੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਨਾਲ ਮਿਲਣ ਨਾਲ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਇੰਸਪਾਇਰ ਕੀਤਾ, ਉਹ ਏ ਕੌਡ ਡਿਕਨਰਪਲੱਸ ਐਨਰੀ ਥੋਰੇ (?). ਐਨਰੀ ਥੋਰੇ ਹੋਰਾਂ ਨੇ, ਉਹ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਫਿਲਾਸਫਰ ਸੀ ਬੜਾ ਵੱਡਾ ਤੇ ਫਿਲਾਨਥ੍ਰੋਪਿਸਟ। ਉਹਦਾ ਇਕ ਸੀ ਜਿਹੜਾ ਏਮ ਕਿ ਰੈਪਿਡ ਇੰਡਸਟ੍ਰੀਲਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਆਫ ਅਮੈਰਿਕਾ ਜਿਹੜੀ ਹੈ, ਉਹ ਸਾਡੀਆਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਕਲਚਰਲ ਵੈਲਯੂਜ਼ ਨੇ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਡਿਸਟ੍ਰਾਏ ਕਰ ਰਹੀ ਐ। ਸੋ ਉਹਨੇ ਇਕ ਐਕਸਪੈਰੀਮੈਂਟ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਕਨੈਕਟ ਕੀਤੇ ਨੇ ਜਿਹੜੇ ਵੱਲਡਨ ਪੌਂਡ ਦੇ। ਤੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਲੋਗਾਂ ਨੂੰ, ਜਿਹੜੇ ਲੋਗ ਸਨ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੱਠੇ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਨੀਡਜ਼ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਔਰ ਉਥੇ, ਉਹਦੇ ਤੋਂ ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਇਕ ਕਨਸਟ੍ਰਕਟਿਵ ਡ੍ਰੀਮ ਬਣਾਇਆ, ਸੋ ਉਹਦੇ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਐਕਸਪੈਰੀਮੈਂਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆ ਕੇ ਇੱਥੇ, ਪੰਜਾਬ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਆ ਕੇ, ਉਹਦੇ ਵਿਚ ਜਿਹੜਾ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਹੀ ਇਜ਼ ਦਾ ਫਰਸਟ ਮੈਕਿਨਾਈਜ਼ਡ ਫਾਰਮਰ ਔਫ ਪੰਜਾਬ। ਇੰਨ 1932, ਟ੍ਰੈਕਟਰ ਨਾਲ ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਵਾਹੀ ਕੀਤੀ।

ਪ੍ਰੀਤ ਨਗਰ ਦਾ ਬੇਸਿਕ ਏਮ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੁਲੈਕਟਿਵ ਲਿਵਿੰਗ ਐਂਡ ਸੈਲਫ ਸਸਟੇਨਡ, ਸੈਲਫ ਮੇਨਟੇਨਡ ਐਂਡ ਸੈਲਫ ਰਿਲਾਇੰਟ। ਸੋ ਇਸ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਪਲੈਨਿੰਗ ਕੀਤੀ। ਇਟ ਇਜ਼ ਏ ਪਲੈਨਡ ਟਾਊਨਸ਼ਿਪ। ਸੋ ਇਹ ਜਿਹੜੇ ਪ੍ਰੀਤ ਨਗਰ ਇਕ ਪਲੈਨਡ ਕੌਲੋਨੀ ਹੈ, ਲੇਕਿਨ ਇਹਦੇ ਜਿਹੜੇ ਘਰ ਨੇ ਜਿਹੜੇ, ਇਹ ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਿਹੜੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਮੇਸਨਸ ਤੇ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ, ਕਾਰਪੋਟਰਜ਼ ਨੂੰ ਕੱਠਿਆਂ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਟ੍ਰੇਨ ਦੇ ਕੇ, ਪ੍ਰੀਤ ਨਗਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਘਰ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਬਣਾਏ ਹੋਏ ਨੇ, ਕੋਈ ਬਾਹਰੋਂ ਆ ਕੇ ਨੀ ਬਣੇ। ਇੱਥੇ ਹੀ ਇੱਥੋਂ ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਲੈ ਕੇ, ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰੀਤ ਨਗਰ ਦੇ ਜਿਹੜੇ ਘਰ ਨੇ, ਮੱਡ ਹਾਊਸਜਿਜ਼ ਨੇ। ਬਾਹਰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬ੍ਰਿਕਸ ਨੇ ਪੂਰੀਆਂ, ਪਰ ਅੰਦਰ ਮੱਡ ਹਾਊਸਜਿਜ਼ ਨੇ। ਇੱਥੋਂ ਹੀ ਮਿੱਟੀ ਲੈਕੇ ਕਨਸਟ੍ਰਕਟ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਉਹ ਡਿਵੈਲਪ ਹੁੰਦਾ ਗਿਆ। ਪਰ ਨਾਲ ਕਿਉਂਕਿ ਐਜ਼ ਇੰਨਜੀਨੀਅਰ, ਐਜ਼ ਥਿੰਕਰ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਈਡੀਆਜ਼ ਵੀ ਡਿਵੈਲਪ ਹੁੰਦੇ ਰਹੇ। ਸੋ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਜਿਹੜੀ ਟੈਕਨੀਕ ਏ, ਉਹ ਮੌਡਰਨ ਟੈਕਨੀਕ ਨੂੰ ਵੀ ਅਪਣਾਇਆ। ਨੀਡਜ਼ ਨੂੰ, ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਨੀਡਜ਼ ਨੂੰ ਸਮਝ ਕੇ, ਲੋਕਲ ਨੀਡਜ਼ ਨੂੰ, ਅੱਜ ਤੇ ਕ੍ਰੇਜ਼ ਏ ਨਾ, ਫੌਰਨਰਜ਼ ਇੰਨਫਲੂਐਂਸ ਹੈ, ਲੇਕਿਨ ਇਹ ਜੋ ਕੁਛ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਇੱਥੇ, ਉਹ ਕਿਉਂ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਏ। ਜੋ ਕੁਝ ਤੁਸੀਂ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਦੁਨੀਆ ਕੋਲੋਂ, ਉਹ ਲਓ, ਉਹ ਜ਼ਰੂਰ ਚੰਗੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਸੋ ਸਾਡੀਆਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਮੇਨ ਕੌਮਨ ਬਿਲਡਿੰਗਜ਼ ਸਨ ਜਿਹੜੀਆਂ, ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ ਮੱਡ ਹਾਊਸਜਿਜ਼ ਸਨ। ਇੱਥੇ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਨੀਡ ਲਈ ਐਗ੍ਰੀਕਲਚਰ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਕਿਉਂਕਿ ਕੁਲਕਟਿਵ ਲਿਵਿੰਗ ਸੀ, ਕਿਸੇ ਦੇ ਘਰ ਖਾਣਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਬਣਦਾ, ਐਟ ਵੰਨ ਪਲੇਸ ਬਣਦਾ ਸੀ। ਸੋ ਉਹ ਜਿਹੜਾ

ਪਰੋਡਕਟ ਸੀ, ਸਾਰੀ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੇ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਮਿੱਲ 'ਚ ਐਨੀਮਲ ਰੱਖਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੁੰਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਕੁਲੈਕਟਿਵ ਡੇਅਰੀ ਸੀ। ਹਰ ਘਰ 'ਚ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅੱਜ ਇੰਡੀਆ 'ਚ ਤਾਂ ਹੁਣ ਆਇਆ ਹੈ, ਪਹਿਲਾਂ ਯੋਰਪ 'ਚ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਬਈ ਵੈਨਜ਼ 'ਚ ਤੁਸੀਂ ਦੁੱਧ ਲੈ ਜਾਂਦੇ ਸੀ ਘਰ 'ਚ, ਜਿਹਨੂੰ ਜਿਹਨੂੰ ਉਹਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਇੱਥੇ ਓਹੀ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਘਰ 'ਚ ਰੋਟੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪੱਕਦੀ, ਇਸ ਲਈ ਕੋਈ ਅੱਗ ਨਹੀਂ ਸੀ ਬਲਦੀ। ਸੋ ਉਹਨੂੰ ਬੋਇਲਡ ਪਲੱਸ ਸ਼ੂਗਰਡ, ਉਹ ਮਿਲਕ, ਜਿੰਨੀ ਤੁਹਾਡੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਘਰ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਸੋ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਪ੍ਰੀਤ ਨਗਰ, ਪਹਿਲਾਂ ਫਲਸ਼ ਸਿਸਟਮ ਵੀ ਮੇਰੇ ਫਾਦਰ ਨੇ ਡਿਜ਼ਾਇਨ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਪ੍ਰੀਤ ਨਗਰ 'ਚ ਉਦੋਂ, ਐਲਮੋਸਟ ਸਿਟੀ ਵਿਚ ਵੀ ਨਾ ਸੀਵਰਜ਼ ਸਿਸਟਮ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੁੰਦਾ। ਤੇ ਇੱਥੇ ਤੇ ਨਾ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕਸਿਟੀ ਸੀ, ਨਾ ਵਾਟਰ ਸੀ, ਲੇਕਿਨ ਮੇਰੇ ਫਾਦਰ ਨੇ ਇਕ ਐਵਰ ਕਲੀਨ ਲੈਟਰਿਨ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਵਿੱਚ ਇਜ਼, ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਸਾਡੇ ਪ੍ਰੀਤ ਨਗਰ ਦੀ ਇਕ ਗੱਲ ਬੜੀ ਵੱਡੀ ਏ। ਉਹਦੇ ਡਿਜ਼ਾਇਨਜ਼ ਜਿਹੜੇ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਫੇਰ ਲੈ ਕੇ ਗਏ ਇੱਥੇ। ਈਵਨ, ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ, ਇੰਡੀਆ 'ਚ ਰਹੋ ਹੋ, ਵਿਨੋਬਾ ਭਾਵੇ, ਯੂ ਮਸਟ ਹੈਵ ਹਰਡ, ਉਹ ਆਸਰਮ ਦਾ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਜਿਹੜਾ ਹੈ, ਉਹ ਟੋਇਲਿਟਸ ਦਾ, ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਲੈ ਕੇ ਗਏ ਸੀ।

ਪ੍ਰੀਤ ਨਗਰ 'ਚ ਜਿਹੜੀ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਸ਼ੌਪ ਸੀ, ਜਿਹਦੇ ਚੋਂ ਤੁਸੀਂ ਸਭ ਕੁਝ ਲੈਂਦੇ ਸੀ, ਜਿਹੜੀ ਅ-ਜ ਸੁਪਰਸਟੋਰਜ਼ ਦੀ ਕੋਨਸੈਪਸ਼ਨ ਤੁਹਾਡੀ ਹੈ, ਉਹ ਇੱਥੇ ਸੀ। ਇੱਥੇ ਟੇਲਰਿੰਗ ਆਪਣੀ ਸੀ, ਸਾਰੇ ਪ੍ਰੀਤ ਨਗਰ ਦੀ ਟੇਲਰਿੰਗ, ਸ਼ੂ ਮੇਕਿੰਗ ਆਪਣੀ ਸੀ। ਪਲੱਸ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਵਿਲੇਜਿਜ਼ 'ਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸਾਂ, ਹੈਂਡਲੂਮ ਜਿਹੜਾ ਹੈ, ਉਹਦਾ ਬੜਾ ਇੰਪਾਰਟੈਂਟ ਫੈਕਟਰ ਸੀ। ਪ੍ਰੀਤ ਨਗਰ ਦੇ ਹਰ ਲੋੜ ਲਈ ਕੱਪੜਾ ਇੱਥੇ ਬਣਦਾ ਸੀ। ਪ੍ਰੀਤ ਨਗਰ ਦੀ ਜਿਹੜੀ ਬੇਸਿਕ ਕੌਂਟ੍ਰੀਬਿਊਸ਼ਨਜ਼ ਇਹ ਨੇ ਕਿ ਪ੍ਰੀਤ ਨਗਰ ਨੇ ਇਕ ਤੁਹਾਨੂੰ ਲਿਵਿੰਗ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸਿਖਾਈ ਕਿ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੰਗਾ ਰਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਿੰਡ 'ਚ ਵੀ ਰਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਸੋ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਪ੍ਰੀਤ ਨਗਰ ਦੀ ਇਕ ਹੋਰ ਕੌਂਟ੍ਰੀਬਿਊਸ਼ਨ ਹੈ ਜਿਹੜੀ, ਉਹ ਹੈ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ। ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਦਾ ਜਿਹੜਾ ਇਕ ਬੇਸਿਕ, ਉਦੋਂ ਜਿਹੜਾ ਨਿਊ ਮੈਥਡ ਸਿਸਟਮ ਹੈ, ਉਹ ਅਡੌਪਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇੱਥੇ ਐਵਰੀ ਚਾਇਲਡ ਵਾਜ਼ ਗਿਵਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਅਕੌਰਡਿੰਗ ਟੂ ਹਿਜ਼ ਐਪਟੀਚਿਊਡ। ਕੋਈ ਕਲਾਸ ਦਾ ਫਿਕਸ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਤੂੰ ਐਨੇ ਸਾਲ ਦਾ ਹੈਂ ਤਾਂ ਤੇਰੀ ਇਨੇ 'ਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈਂ, ਤੂੰ ਇਨੇ ਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈਂ। ਐਪਟੀਚਿਊਡ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ, ਪਲੱਸ ਜਿਹੜਾ ਸਿਸਟਮ ਸੀ, ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਨੋ ਐਲਫਾਬੈਟ ਵਜ਼ ਟੌਟ। ਐਂਡ ਐਕਟੀਵਿਟੀ ਐਕਚੁਲੀ ਵਾਜ਼ ਮੈਂਟ, ਐਕਟੀਵਿਟੀ ਸਕੂਲ ਵਾਜ਼ ਮੈਂਟ ਲਾਈਕ ਦਿਸ ਦੈਟ, ਵਟਐਵਰ ਐਪਟੀਚਿਊਡ ਯੂ ਹੈਵ, ਯੂ ਸ਼ੁੱਡ ਡਿਵੈਲਪ ਇਟ। ਸੋ ਕਾਰਪੈਂਟਰੀ, ਮੇਸਨਰੀ, ਗਾਰਡਨਿੰਗ, ਥੀਏਟਰ, ਪੇਂਟਿੰਗ, ਦੈਟ ਵਰ ਦੀ ਪਾਰਟ ਆਫ ਆਵਰ ਕਰੀਕੁਲਮ। ਸੋ, ਵੁਈ ਪਰੋਡੀਊਸਡ ਬਿਕੌਜ਼ ਆਫ ਦਿਸ ਮੈਨੀ ਪਰਸਨਜ਼ ਹੂ ਆਰ ਰਿਸਪੈਕਟਿਡ ਇੰਨ ਦਾ ਫੀਲਡ ਆਫ ਕਲਚਰ, ਲਿਟਰੇਚਰ ਐਂਡ ਐਲ ਦੈਟ। ਸੋ ਦਿਸ ਇਜ਼ ਦਾ ਕੌਂਟ੍ਰੀਬਿਊਸ਼ਨ ਆਫ ਪ੍ਰੀਤ ਨਗਰ।

ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰੀਤ ਨਗਰ ਦਾ ਜਿਹੜਾ ਕੌਂਟ੍ਰੀਬਿਊਸ਼ਨ ਹੈ ਉਹ ਲਿਟ੍ਰੇਚਰ ਵਾਲਾ ਜਿਹੜੀ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ 'ਚ ਪਹਿਲਾ ਮੈਗਜ਼ੀਨ 'ਪ੍ਰੀਤ ਲੜੀ,' ਵਿਚ ਇਜ਼ ਓਲਡਰ ਦੈਨ ਮੀ ਐਲਸੋ। ਆਏ ਐਮ ਏਟੀ ਐਂਡ ਇਟ, ਦੈਟ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਹੈਜ਼ ਕਰੌਸਡ ਏਟੀਜ਼। ਉਹਨੇ ਪਰੋਜੈਕਟ ਦਿੱਤਾ, ਆਈਡੀਆ ਦਿੱਤੇ। ਉਹ ਆਈਡੀਆਜ਼ ਨਾਲ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਜਿਹੜੇ ਸਨ, ਇੰਟਰਸਟਿਡ ਸਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਹਨੂੰ ਪਲੈਟਫੌਰਮ ਵਰਤਿਆ, 'ਪ੍ਰੀਤ ਲੜੀ' 'ਚ ਛਾਪਣਾ ਚਾਹਿਆ, ਸਾਰਾ ਕੁੱਝ ਜਿਹੜਾ, ਸੋ ਇਹ ਸਾਰਾ ਇਕੋ ਦੇ ਦੇਣ ਐ। ਉਹਦੇ ਬਾਅਦ ਇਕ ਇਹ ਲਿਟ੍ਰੇਚਰ 'ਚ, ਪ੍ਰੀਤ ਨਗਰ ਇਜ਼ ਬਰਥ ਪਲੇਸ ਆਫ ਪੰਜਾਬੀ ਥੀਏਟਰ। ਨੌਟ ਬਰਥ ਪਲੇਸ ਆਫ ਪੰਜਾਬੀ ਥੀਏਟਰ, ਪ੍ਰੀਤ ਨਗਰ, ਬਰਥ ਪਲੇਸ ਆਫ ਚਿਲਡਰਨ'ਜ਼ ਪੰਜਾਬੀ ਥੀਏਟਰ। ਪ੍ਰੀਤ ਨਗਰ ਗੇਵ ਏ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਫਾਰ ਚਿਲਡਰਨ। ਪ੍ਰੀਤ ਨਗਰ ਗੇਵ ਟੂ ਰਾਈਟਰਜ਼, ਪਲੈਟਫਾਰਮ ਬਾਏ ਪਬਲਿਸ਼ਿੰਗ ਦੇਅਰ ਬੁੱਕਸ। ਸੋ ਇਟ ਇਜ਼ ਦੈਟ ਕੌਂਟ੍ਰੀਬਿਊਸ਼ਨ। ਦੈਨ ਕਮਿੰਗ ਟੂ ਥੀਏਟਰ, ਪ੍ਰੀਤ ਨਗਰ ਹੈਜ਼

ਪਰੋਡਿਊਸਡ ਮੈਨੀ ਥੀਏਟਰ ਪਰਸਨੈਲਟੀਜ਼। ਪ੍ਰੀਤ ਨਗਰ ਹੈਜ਼ ਪਰੋਡਿਊਸਡ ਮੈਨੀ ਲਿਟਰੇਰੀ ਪਰਸਨਜ਼। ਔਰ ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਜਿਹੜਾ ਹੈ, ਤੁਹਾਡੀ ਜਿਹੜੀ ਕਲਚਰ ਹੈ ਨਾ, ਪਲੱਸ ਲਿਵਿੰਗ ਦਾ ਇਕ ਤੁਹਾਡੀ ਸਾਈਡ, ਗਿਵਿੰਗ ਇਨਸਪੀਰੇਸ਼ਨ ਟੂ ਲਿਵ ਬੈਟਰ, ਗਿਵਿੰਗ ਇਨਸਪੀਰੇਸ਼ਨ ਟੂ ਥਿੰਕ ਬੈਟਰ, ਗਿਵਿੰਗ ਇਨਸਪੀਰੇਸ਼ਨ ਟੂ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਯੂਅਰਸੈਲਫ ਬੈਟਰ। ਇਹ ਤਿਨੋਂ ਮੀਡਜ਼ ਜਿਹੜੇ ਨੇ, ਮੀਨਜ਼, ਇਹਨੂੰ ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੰਬਾਈਨ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਲਿਟਰੇਚਰ ਇਜ਼ ਪਰੋਡਿਊਸਡ, ਥੀਏਟਰ ਇਜ਼ ਪਰੋਡਿਊਸਡ। ਸੋ ਦਿਸ ਇਜ਼ ਇਟ।

ਪਲੱਸ ਅਸੀਂ ਜਿਹੜਾ, ਸਾਰਾ ਜਿਹੜਾ ਸੀ, ਇਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮੈਂ ਦੱਸਿਆ ਜਿਹੜਾ, ਇਹ ਸਾਰੇ ਜਿਹੜੇ, ਸਾਰਾ ਮੇਸਨਰੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰੀਤ ਨਗਰ ਦੀ ਜਿਹੜੀ ਜੋ ਕੁੱਛ ਇਹ ਇਥੋਂ ਦੇ ਲੋਕਲ ਹੈ। ਐਂਡ, ਵਨ ਥਿੰਗ ਵੀ ਆਰ ਪਰਾਊਡ ਅਫ ਇਟ ਵੇਅਰ ਯੂ ਆਰ, ਦਿਸ ਹਾਊਸ ਵੇਅਰ ਯੂ ਆਰ ਸਿਟਿੰਗ ਇਜ਼, ਦੇਅਰ ਇਜ਼ ਨੋ ਬ੍ਰਿਕ ਇਨ ਇਟ। ਇਟਸ ਏ ਪ੍ਰੀਫੈਬ੍ਰਿਕ ਹਾਊਸ। ਇਨ ਅਮੈਰਿਕਾ, ਯੂ ਡੂ ਇਟ ਨਾਓ। ਬਟ ਦਾ, ਔਲ ਮਿਟੀਰੀਅਲ, ਦਾ ਮਸ਼ੀਨ ਫੌਰ ਮੇਕਿੰਗ ਔਲ ਦਿਸ ਮਿਟੀਰੀਅਲ ਵਜ਼ ਡਿਜ਼ਾਈਨਡ ਬਾਏ ਮਾਏ ਫਾਦਰ ਹੀਅਰ, ਐਂਡ ਔਲ ਦੋਜ਼ ਮਿਟੀਰੀਅਲ ਵਜ਼ ਪਰੋਡਿਊਸਡ ਬਾਏ ਦਾ ਮੇ ਵੀ, ਵਰਕਰਜ਼ ਲਿਵਿੰਗ ਅਰਾਊਂਡ ਹੀਅਰ। ਸੋ ਦਿਸ ਇਜ਼ ਏ ਕੌਨਟ੍ਰੀਬਿਊਸ਼ਨ ਅਫ ਪ੍ਰੀਤ ਨਗਰ। ਟੂ ਗਿਵ ਵੱਟ ਯੂ ਹੈਵ, ਐਂਡ ਟੇਕ ਫਰੌਮ ਅਦਰਜ਼ ਵੱਟ ਦੇ ਕੈਨ ਗਿਵ ਯੂ। ਇਹਦੇ ਨਾਲ ਨਾ ਅਸੀਂ ਨੀ, ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਜਿਹੜੇ ਪਿੰਡ ਸਨ ਨਾ, ਉਹ ਵੀ ਹੋ ਗਏ ਜ਼ਰਾ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵੀ ਟੇਸਟ ਵੀ ਬਦਲ ਗਏ, ਨਾਲੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਬੜੀ ਕੁਝ ਨਵਾਂ ਸਿੱਖਿਆ।

ਪਲਸ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਕਲਚਰਜ਼ ਨੇ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਕਿਓਂਕਿ ਡੌਮੀਨੇਟਿਡ ਬਾਏ ਰਿਲੀਜੀਅਸ ਫੀਲਿੰਗਜ਼, ਪ੍ਰੀਤ ਨਗਰ ਜਿਹੜਾ ਹੈ, ਇਟਸ ਏ ਸੈਕੂਲਰ ਸਿਟੀ, ਨਾਓ ਇਟਸ ਨੌਟ। ਪ੍ਰੀਤ ਨਗਰ ਹੈਡ ਨੋ ਗੁਰਦੁਆਰਾ, ਨੋ ਮੰਦਿਰ, ਨੋ ਮਸਜਿਦ। ਪਰ ਸਾਰੇ ਜਿਹੜੇ ਤਿਉਹਾਰ ਸੀ ਨਾ, ਦੇਅਰ ਵਜ਼ ਵੰਨ ਕੌਮਨ ਪਲੇਸ, ਓਥੇ ਮਨਾਏ ਜਾਂਦੇ ਸੀ। ਐਂਡ ਫੈਸਟੀਵਲ ਆਫ ਐਵਰੀ ਰਿਲੀਜ਼ਨ, ਫੇਸਟੀਵਲ ਆਫ ਐਵਰੀ ਸਿਟੀਜ਼ਨ ਆਫ ਪੰਜਾਬ, ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਟ ਆਫ ਪਿੰਡ। ਦੇਅਰ ਵਜ਼ ਨੋ ਡਿਸਪੈਰਿਟੀ ਇੰਨ ਦੈਮ। ਸੋ ਦਿਸ ਇਜ਼ ਇਟ ਮੇਕਿੰਗ ਫੀਲਿੰਗ ਦੈਟ ਯੂ ਕੈਨ ਹੈਵ ਯੂਅਰ ਆਈਡੀਆਜ਼, ਯੂ ਕੈਨ ਐਕਸਪਰੈਸ ਯੂਅਰ ਆਈਡੀਆਜ਼, ਐਂਡ ਪੀਪਲ ਸ਼ੁਡ ਅੰਡਰਸਟੈਂਡ ਵਟ ਯੂ ਵਾਂਟ ਟੂ ਸੇ। ਐਂਡ ਗਰੇਸਫੁਲੀ ਐਕਸਪੈਟ ਵਟ ਕੈਨ ਬੀ ਐਕਸਪੈਟਿਡ। ਸੋ ਦਿਸ ਇਜ਼ ਇਟ।

ਬਟਵਾਰੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੇ, ਪ੍ਰੀਤ ਨਗਰ ਵਜ਼ ਐਟ ਪੀਕ, ਇੰਨ 1947, ਲੇਕਿਨ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਿਸਟਾਰੀਕਲੀ, ਇਹ ਜਹਾਂਗੀਰ ਦੀ ਅਰਾਮ ਗਾਹ ਸੀ। ਲਾਹੌਰ ਵਾਜ਼, ਲਹੌਰ ਸਾਡੇ ਨੇੜੇ ਹੈ। ਜਿਹੜੀ ਟੋਟਲ ਬੈਲਟ ਹੈ ਨਾ ਸਾਰੀ ਇੱਥੇ, ਇਹ ਮੁਸਲਮਾਨ ਬੈਲਟ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਅੱਜ ਵੀ ਓਹੀ ਨੇ - ਚੱਕ ਮਾਲਕਾਂ, ਚੱਕ ਮਿਸਰੀਖਾਂ, ਚੱਕ ਪਿੰਡੀ ਸਈਦਾ। ਸਈਅਦ ਮੁਸਲਮਾਨ ਜਾਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਾਰੇ, ਇਹ ਸਾਰੇ ਬੈਲਟ ਇਹੀ ਹੈ। ਔਨ 15 ਆਫ ਅਗਸਤ ਜਿਹੜੀ ਪਹਿਲੀ ਡੀਮਾਰਕੇਸ਼ਨ ਹੋਈ ਲਿਮੀਟੇਸ਼ਨ ਦੀ, ਉਹ ਔਨ ਦਾ ਬੇਸਿਸ ਆਫ ਪੋਪੂਲੇਸ਼ਨ। ਸੋ ਪੋਪੂਲੇਸ਼ਨ ਅਰਾਊਂਡ ਹੀਅਰ ਵਾਜ਼ ਡੌਮਿਨੈਂਟਲੀ ਮੁਸਲਿਮ, ਪ੍ਰੀਡੌਮਿਨੈਂਟ। ਐਂਡ ਔਨ 15 ਆਫ ਅਗਸਤ ਔਨ ਪੇਪਰਜ਼, ਪ੍ਰੀਤ ਨਗਰ ਵਾਜ਼ ਇੰਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨ। ਲੇਟਰ ਔਨ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਡਿਸਾਈਡ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜੀ ਇਹ ਜਿਹੜਾ ਨੈਚਰਲ ਬਾਰਡਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਰਾਵੀ ਬਣਾਇਆ। ਔਨ 18 ਆਫ ਅਗਸਤ, ਵੁਈ ਕੇਮ ਬੈਕ ਟੂ ਇੰਡੀਆ। ਸੋ ਉਹ ਜਿਹੜੀ ਫਿਊਡ ਸਟੇਜ ਹੈ ਨਾ, ਇਕ ਪ੍ਰੀਡੌਮਿਨੈਂਟ ਪੋਪੂਲੇਸ਼ਨ, ਤੁਹਾਡੇ ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਲੇਕਿਨ ਫਿਊਡ ਸਟੇਜ ਸੀ, ਉਹ ਕੁਛ ਨੀ ਕਰ ਸਕੇ। ਡੌਮਿਨੈਂਟ ਪੋਪੂਲੇਸ਼ਨ ਤੇ ਮਾਇਨੌਰਿਟੀ ਰੂਲ ਕਰਨ ਲੱਗ ਗਈ, ਤੇ ਫੇਰ ਇੱਥੇ ਮੈਸੇਕਰ ਵੀ ਹੋਇਆ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਸਾਰੇ। ਪ੍ਰੀਤ ਨਗਰ 'ਚ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਨੇ, ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਰਿਫਿਯੂਜ ਵੀ ਲਈ। ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਡੇਡ-ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਸਾਂਭਿਆ ਵੀ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਫੇਰ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਾਂਭਿਆ। ਤੇ ਅਨ-ਫੋਰਚੂਨੇਟਲੀ ਇਸ ਸਿਚੂਏਸ਼ਨ 'ਚ ਵੁਈ ਵਰ ਪਰਸੌਨਾ ਨੌਨ ਗ੍ਰਾਟਾ ਕਿਉਂਕਿ ਜੋ ਚੀਜ਼ ਅਸੀਂ ਸਾਂਭ ਰਹੇ ਸਾਂ, ਉਹ ਲੋਕ ਨਹੀਂ ਸਨ ਪਸੰਦ

ਕਰਦੇ। ਸੋ ਅਨ-ਫੋਰਚੂਨੇਟਲੀ ਸਿਚੂਏਸ਼ਨ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਡਿਵੈਲਪ ਹੋਈ ਕਿ ਵੁਈ ਔਲਮੋਸੇ ਹੈਡ ਟੂ ਲੀਵ ਪ੍ਰੀਤ ਨਗਰ। ਉਦੋਂ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਫਾਦਰ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਆਂਦੇ ਸਨ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਮਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ, ਤੇ ਇਸ ਕਰਕੇ ਨਾ। ਸੋ ਔਲਮੋਸਟ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਸਾਨੂੰ ਪ੍ਰੀਤ ਨਗਰ ਛੱਡਣਾ ਪਿਆ। ਉਹਦੇ ਬਾਅਦ ਫੇਰ ਜਦੋਂ ਸਿਚੂਏਸ਼ਨ ਨਾ ਫਿਯੂਡ ਸਟੇਜ 'ਚ ਹੋਵੇ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੇ ਰਿਲੇਸ਼ਨ ਖਰਾਬ ਹੋਣ, ਗੁੰਡਾ ਐਲੀਮੈਂਟਸ ਸਰਵਾਈਵ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੋਵੇ। ਇਹਨਾਂ ਮਰਡਰ ਤੇ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਦਾ ਕੋਈ, ਉਹਦਾ, ਚੀਨ ਦੇ ਨਾਲ ਹੋਇਆ, ਫੇਜ਼ਾਂ ਫੇਰ ਆ ਜਾਂਦੀਆਂ ਤੇ, ਗੜਬੜ ਸਾਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਸੋ ਉਹ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦੇ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਜਾਣਾ ਪਿਆ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਵਾਪਿਸ ਆਏ ਹਾਂ, ਇੱਟ ਵਜ਼ ਔਲਮੋਸਟ ਇੰਨ ਰੂਇੰਨਜ਼। ਸੋ ਜਿਹੜਾ, ਮਤਲਬ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰੀਤ ਨਗਰ ਦੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਬਿਲਡਿੰਗਜ਼ ਜਿਹੜੀਆਂ ਸਨ, ਉਹ ਇੱਥੋਂ ਹੀ ਕਿਉਂਕਿ ਪਰੋਡਿਊਜ਼ ਹੋਇਆ ਸੀ ਸਾਰਾ ਮਟੀਰੀਅਲ, ਉਹ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਆ ਸਕਦੀਆਂ ਸਨ, ਸੋ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸਾਡੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ-ਵੱਡੀਆਂ ਬਿਲਡਿੰਗਜ਼ ਨੂੰ ਤੋੜ ਦਿੱਤੀ, ਸਾਰਾ ਕੁਛ (ਸਕੂਲ ਦੀ ਬਿਲਡਿੰਗ ਵੀ ਤੋੜ ਦਿੱਤੀ, ਕਿਚਨ ਵੀ ਤੋੜ ਦਿੱਤਾ, ਕਲੱਬ ਵੀ ਤੋੜਤੇ, ਸਭ ਕੁਝ)। ਸਾਡੀ ਜਿਹੜੀ ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਸੀ, ਪ੍ਰੀਤ ਨਗਰ ਦੀ, ਉਹ ਉਸ ਵੇਲੇ ਟੈਨ ਥਾਊਜ਼ੈਂਡ ਬੁੱਕਸ ਦੀ ਸੀ, ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਅੱਗਾਂ ਬਾਲ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਰੋਟੀਆਂ ਪਕਾਈਆਂ।

ਇਹ ਉਨ੍ਹੀ ਸੌ ਸੰਤਾਲੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਉਨ੍ਹੀ ਸੌ ਪੰਜਾਹ ਤੱਕ, ਉਹ ਜਿਹੜਾ ਪੀਕ ਪੀਰੀਅਡ ਏ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਬੈਲਟ ਨਾ ਤੁਹਾਡੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦਾ ਕੋਈ ਸਮਝੇ, ਨਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਾਰੇ, ਸਾਰੇ ਫਿਊਡ ਸਟੇਜ ਏ। ਜਰਾ ਜਿਨਾਂ ਬਾਰਡਰ ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਠਾ-ਠਾ-ਠਾ-ਠਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਫੇਰ ਇੱਥੇ ਤਾਂ ਨਵਾਂ ਚੰਗਾ ਆਦਮੀ ਆ ਕੇ ਰਹਿਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਹੀ ਨੀ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰੀਤ ਨਗਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਉੱਠ ਕੇ ਚਲੇ ਗਏ, ਹੁਣ ਸੈਟਲ ਹੋ ਗਏ ਨੇ ਕਿਸੇ ਥਾਵੀਂ, ਸੋ, ਅਸੀਂ ਜਦੋਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਚਲੇ ਗਏ ਮਹਿਰੌਲੀ, ਦਿੱਲੀ ਰਹੇ, ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਉੱਥੇ ਫੇਰ ਸੈਟਲ ਹੋ ਗਏ। ਫੇਰ ਉਹ ਜਦੋਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇੱਥੇ ਦਿਸੇ ਨਾ ਇੰਪੀਟਸ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਦਾ, ਫੇਰ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਕੋਈ ਥਾਂ ਏ। ਜਦੋਂ ਆਕੇ ਤੁਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹੋ ਕਿ ਤੁਹਾਡਾ ਘਰ ਵੀ ਟੁੱਟਾ ਹੈ, ਤੁਹਾਡਾ ਇਹ ਵੀ ਟੁੱਟਾ ਹੈ, ਸਾਰਾ ਕੁਝ, ਉਦਾਸ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹੋ, ਤੇ ਫੇਰ ਤੁਹਾਡਾ। ਜਦੋਂ ਕਦੀ ਬਾਰਡਰ ਤੇ ਗੜਬੜ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਸਾਡੀਆਂ ਚੌਕੀਆਂ ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਠਾ-ਠਾ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਬਾਕੀ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਨੂੰ ਪਿੱਛੋਂ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਸੀ, ਸਾਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ। ਸੋ ਇਕ ਗੱਲ ਕਰਕੇ ਉਹਦੇ ਵਿੱਚ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਫੇਰ ਰੁੱਕ ਗਈ। ਫੇਰ ਜਦੋਂ ਸਿਚੂਏਸ਼ਨ ਜਦੋਂ ਥੋੜੀ ਜਿਹੀ ਠੀਕ ਹੋਈ, ਪ੍ਰੀਤ ਨਗਰ ਨੇ ਸਰਵਾਈਵ ਕਰਨਾ ਚਾਹਿਆ, ਐਕਟੀਵਿਟੀਜ਼ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈਆਂ। ਇਹ ਫੇਰ ਜਿਹੜੀ ਬੈਲਟ ਜਦੋਂ ਸਿਕਸਟੀ ਵੰਨ-ਫਾਈਵ ਦੀ ਵੌਰ ਹੈ ਜਿਹੜੀ, ਪ੍ਰੀਤ ਨਗਰ ਬਿਕੇਮ ਬ੍ਰਿਗੇਡ ਹੈਡ-ਕਵਾਟਰ। ਲਾਹੌਰ ਨੂੰ ਜਿਹੜੀ ਫਾਇਰਿੰਗ ਕਰਨੀ ਸੀ, ਉਹ ਸਾਡੇ ਇਸ ਘਰ ਦੇ ਪਿੱਛੋਂ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਇੱਕੀ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੀ ਰੇਂਜ ਦੀ ਤੋਪ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਐਡਾ-ਐਡਾ ਕੋਲਾ ਸੀ। ਸੋ ਉਹ ਜਿਹੜੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਿਚੂਏਸ਼ਨਜ਼ ਹੈ, ਉਹਦੇ 'ਚ ਤੁਸੀਂ ਸਰਵਾਈਵ ਕਰਨਾ ਤੇ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ, ਸਰਵਾਈਵ ਕਰਨ ਦਾ ਉੱਦਮ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਲੇਕਿਨ ਕੋਈ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਚੀਜ਼ ਨੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੁੰਦੇ, ਕਰ ਨੀ ਸਕਦੇ ਜਿਹੜੀ ਪ੍ਰੀਤ ਨਗਰ ਨੂੰ, ਜਿਹੜੀ ਇਹਦੀ ਗਲੋਰੀ ਨੂੰ ਮੇਨਟੇਨ ਕਰ ਸਕੇ। ਫੇਰ 65 ਦੀ ਵੌਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 71 ਦੀ ਵੌਰ ਹੋਈ, ਫੇਰ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਥੌੜਾ-ਬਹੁਤਾ ਸਿਚੂਏਸ਼ਨ ਚੰਗੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ, ਤੇ ਫੇਰ ਪ੍ਰੀਤ ਨਗਰ ਜਿਹੜਾ ਹੈ ਇਫੈਕਟਿਡ ਬਾਏ, ਜਿਹੜਾ ਹੈ ਉਹ, ਮਿਲੀਟੈਂਸੀ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰੀਤ ਨਗਰ 'ਚ ਆਈ, ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ 'ਚ ਆਈ, ਇਹ ਸਾਰਾ ਬੈਲਟ ਜਿਹੜੀ ਹੈ, ਇਹ ਮਿਲੀਟੈਂਸੀ ਦੀ ਬੜੀ ਵੱਡੀ ਬੈਲਟ ਸੀ। ਜੀਹਦੇ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਵੀ ਸੈ, ਇਫੈਕਟ ਹੋਇਆ। ਸਾਡੀ ਫੈਮਲੀ ਦੇ ਦੋ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਨੈਫਿਯੂਜ਼ ਮਾਰੇ, ਮੇਰਾ ਨੈਫਿਯੂ ਮਾਰਿਆ ਇਕ। ਮੇਰੇ ਤੇ ਵੀ ਅਟੈਂਪਟ ਹੋਈ, ਔਲ ਦੈਟ। ਕਿਉਂਕਿ ਵੁਈ ਕੁੱਝ ਨਾਟ ਅਗਰੀ ਟੂ ਦੈਟ ਵੱਟ ਦੇ ਵਰ ਸੇਇੰਗ, ਪਲੱਸ ਵੁਈ ਵਰ ਸੌਫਟ ਟਾਰਗਿਟਜ਼, ਕਿਉਂਕਿ ਆਲਾ-ਦੁਆਲਾ ਸਾਰਾ। ਤੁਸੀਂ ਇੰਟਲੈਕਚੁਅਲ ਹੋ, ਬਾਕੀ ਬਾਹਰ ਤੇ ਨਹੀਂ ਨਾ ਇੰਟਲੈਕਚੁਅਲ। ਸੋ ਉਹ ਸਾਡੀ ਸਟਰਗਲ ਬੜੀ ਲੰਮੀ ਰਹੀ। ਫੇਰ ਇਹ ਜਿਹੜੀ ਹੈ, ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਸਾਡੀ ਟ੍ਰੈਜਿਡੀ ਹੈ ਇਸੇ ਬੈਲਟ ਦੀ, ਇਹ, ਸਮਗਲਿੰਗ ਬੜੀ ਈਜ਼ੀ ਏ। ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਛੋਟੀਆਂ-ਛੋਟੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਸਮਗਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸੀ, ਯਾਂਨੀ ਗਰਮ ਮਸਾਲੇ ਨੇ, ਯਾਂ ਕੁਝ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ, ਹੁਣ ਤਾਂ ਸਮੈਕ ਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਫੇਰ ਇਹ ਬੈਲਟ, ਕਿਉਂਕਿ ਜਦੋਂ ਏ

ਕੇ47 ਸਾਰੀ ਜਿਹੜੀ ਹੈ, ਇਸ ਰੂਟ ਤੋਂ ਆਂਦੀ ਸੀ। ਫੇਰ ਉਹ ਹਿਰੋਇੰਨ ਆ ਗਈ, ਫੇਰ ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਛ ਆ ਗਿਆ। ਫੇਰ ਪ੍ਰੀਤ ਨਗਰ 'ਚ ਕਿਉਂਕਿ, ਨਾਲੇ ਅਫੀਮ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਜਿਹੜੇ ਪੈਸੇ ਮੁੱਕ ਜਾਂਦੇ ਹੈ ਨਾ, ਉਹ ਫੇਰ ਚੋਰੀਆਂ ਤੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਨੇ। ਫੇਰ ਤੇ ਕਦੀ ਕਿਸੇ ਦੀ ਮੋਟਰ ਤੇ ਕਦੇ। ਐਂਡ ਇਹ ਪ੍ਰੀਤ ਨਗਰ ਦੀ ਜਿਹੜੀ ਗੱਲ ਕਿ ਘਰ ਬੜੇ ਸੁਹਣੇ ਬਣੇ ਹੈ, ਲੋਕ ਛੱਡ ਕੇ ਚੱਲੇ ਗਏ। ਜੀਹਨੂੰ, ਜੀਹਨੂੰ, ਰਹਿ ਨੀ ਸਕਦਾ ਉਹਨੇ ਵੇਚਣਾ ਹੈ। ਥਰੋ ਅਵੇ ਪਰਾਈਸਇਜ਼ ਤੇ ਘਰ ਖਰੀਦੇ ਗਏ। ਥਰੋ ਅਵੇ ਪਰਾਈਸਇਜ਼ ਤੇ ਘਰ ਖਰੀਦਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਵੀ ਉਹ ਕਿਸਾਨੀ, ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੇ ਜਾਣਦੇ ਹੋ, ਉਦੋਂ ਕਿਸਾਨੀ ਕੋਲ ਪੈਸਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੁੰਦਾ। ਲੇਕਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਿਜਨਸ ਕੁਛ ਹੋਰ ਹੋਵੇ, ਔਰ ਬਾਰਡਰ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਸਕਸੈਸ, ਉਹ ਜੇ ਪ੍ਰੀਤ ਨਗਰ 'ਚ ਥਾਂ ਲੈ ਲੈਣ ਉਹ ਪ੍ਰੀਤ ਨਗਰ ਦੀ ਇਕ ਟ੍ਰੈਜਿਡੀ ਹੈ ਕਿ ਕੁੱਝ ਲੋਕ ਅਨ-ਵਾਂਟਇਡ ਫਾਰ ਅੱਸ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੇ, ਪਰ ਅਨ-ਵਾਂਟਇਡ ਫਾਰ ਅੱਸ, ਪ੍ਰੀਤ ਨਗਰ 'ਚ ਆ ਗਏ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਘਰ ਲੈ ਲਏ, ਸਾਰਾ ਕੁਝ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਡਿਸਟਰਾਏ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਪਲੱਸ ਜਿਹੜਾ, ਹੁਣ ਜਿਹੜਾ ਭੋਲਾ ਫੜਿਆ ਹੈ ਨਾ ਡ੍ਰਾਗਜ਼ 'ਚ, ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਵੰਨ ਆਫ ਦੇਅਰ ਪਾਰਟਨਰ ਇਜ਼ ਇੰਨ ਪ੍ਰੀਤ ਨਗਰ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਲੈਂਡ ਗ੍ਰੈਬ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਸਾਰਾ ਕੁਝ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਪ੍ਰੀਤ ਨਗਰ 'ਚ ਆਏ ਸਨ। (ਗ੍ਰੈਬ ਕੀਤੀਆਂ ਕੋਠੀਆਂ) ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਆਏ ਹਾਂ ਪ੍ਰੀਤ ਨਗਰ 'ਚ ਫਿਫਟੀ 'ਚ, ਇਕ ਆਦਮੀ ਨੇ ਟੋਟਲ ਲੈਂਡ ਆਫ ਪ੍ਰੀਤ ਨਗਰ ਆਪਣੇ ਨਾਂ ਲਵਾ ਲਈ ਹੋਈ ਸੀ। ਸੋ ਇਹ ਜਿਹੜਾ ਪਰੋਸੈਸ ਪ੍ਰੀਤ ਨਗਰ ਦਾ। ਸਲੋਲੀ ਐਂਡ ਸਲੋਲੀ ਜਿਹੜਾ ਹੈ ਐਫਰਟਸ ਹੋ ਰਹੇ ਨੇ। ਪ੍ਰੀਤ ਨਗਰ ਨੇ ਆਪਣਾ, ਟ੍ਰਾਇੰਗ ਟੂ ਬ੍ਰਿੰਗ ਬੈਕ ਇਟਸ ਗਲੋਰੀ। ਉਹ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਸਾਡੀ ਐਂਡਜ਼ ਇਨੇ ਸਖਤ ਨਹੀਂ ਜਿਨੇ ਐਂਡਜ਼ ਉਦੋਂ ਸਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਐਗਜ਼ਿਸਟੈਂਸ ਜਦੋਂ ਤੁਹਾਡੀ ਹੋ ਜਾਏ, ਆਫਟਰ ਐਲ ਸਕੈਮਿਸਇਜ਼ ਐਂਡ ਐਲ ਪ੍ਰੋਸਰਜ਼ ਐਂਡ ਐਲ ਚੈਟ, ਸਟਿਲ ਯੂ ਗੋ ਔਨ ਸਰਵਾਈਵਿੰਗ, ਤੇ ਫੇਰ ਤੁਹਾਡੀ ਇਕ ਰੈਕੋਗਨਿਸ਼ਮਨ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸੋ ਪ੍ਰੀਤ ਨਗਰ ਇਜ਼ ਕਮਿੰਗ ਬੈਕ ਐਂਡ ਵੁਈ ਡੂ ਰੋਪ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ, ਮਿਥਿਕਲੀ 'ਫੀਨਿਕਸ ਰਾਈਜ਼ਇਜ਼ ਫਰੌਮ ਇਟਸ ਓਨ ਐਸਇਜ਼। ਸੋ ਇਟ ਇਜ਼ ਚੈਟ।

ਪ੍ਰੀਤ ਨਗਰ ਦੀ ਕੌਂਟਰੀਬਿਊਸ਼ਨ ਜਿਹੜੀ ਹੈ, ਬੇਸਿਕਲੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਟ ਹੈਜ਼ ਮੇਡ ਯੂ ਥਿੰਕ। ਵੈਨ ਯੂ ਸਟਾਰਟ ਥਿੰਕਇੰਗ, ਯੂ ਔਲਸੋ ਸਟਾਰਟ ਥਿੰਕਿੰਗ ਵਿਚ ਇਜ਼ ਗੁੱਡ, ਵਿਚ ਇਜ਼ ਬੈਡ। ਰੀਜ਼ਨਿੰਗ ਜਿਹੜੀ ਹੈ ਨਾ, ਪ੍ਰੀਤ ਨਗਰ ਨੇ ਇਕ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਈਡੀਆ ਦਿੱਤਾ, ਕਿ ਇਫ ਯੂ ਥਿੰਕ, ਰੀਜ਼ਨ ਇਜ਼ ਦੇਅਰ। ਵਨਸ ਰੀਜ਼ਨ ਇਜ਼ ਦੇਅਰ, ਯੂ ਵਿਲ ਔਲਸੋ ਫਾਈਂਡ ਯੋਅਰ ਓਨ ਪਰਸਨੈਲਿਟੀ, ਯੋਅਰ ਓਨ ਵੈਲਿਊਜ਼। ਯੂ ਮੇ ਬੀ ਇੰਨਫਲੂਐਂਸਡ ਬਾਏ ਸੋ ਮੱਚ। ਮਾਈ ਫਾਦਰਜ਼ ਫਿਲਾਸਫੀ ਇਜ਼ ਚੈਟ ਵਟ ਆਏ ਐਮ ਇਜ਼ ਨੌਟ ਮੀ ਓਨ, ਓਨਲੀ। ਦੇਅਰ ਆਰ ਮੈਨੀ ਪੀਪਲ ਅਰਾਊਂਡ ਮੀ ਹੂ ਹੈਵ ਇੰਨਫਲੂਐਂਸਡ ਮੀ। ਔਨ ਮਾਈ ਫਰੰਟ ਆਫ ਅੱਸ, ਮੀ, ਔਨ ਸਾਈਡ ਆਫ ਮੀ, ਔਨ ਦਾ ਬੈਕ ਆਫ ਮੀ ਔਲਸੋ। ਸੋ ਇਫ ਯੂ ਹੈਵ ਚੈਟ, ਚੈਟ ਕੈਨ ਓਨਲੀ ਬੀ ਬਿਕੌਜ਼ ਯੂ ਆਰ ਸਸੈਪਟਿਬਲ ਟੂ ਆਈਡੀਆਜ਼। ਐਂਡ ਇਫ ਯੂ ਆਰ ਸਸੈਪਟਿਬਲ ਟੂ ਆਈਡੀਆਜ਼, ਬੇਸਿਕ ਨੀਡ ਇਜ਼ ਟੂ ਅੰਡਰਸਟੈਂਡ। ਐਂਡ ਵਨਸ ਇਟ ਇਜ਼ ਅੰਡ, ਯੂ ਵਾਂਟ ਟੂ ਅੰਡਰਸਟੈਂਡ, ਦਾ ਫੀਲਿੰਗ ਆਫ ਵੰਨੈਸ ਕੰਮਜ਼। ਐਂਡ ਫੀਲਿੰਗ ਆਫ ਵੰਨੈਸ ਇਜ਼ ਪਰਸੌਨੀਫਾਈਡ ਬਾਏ ਲਵ। ਲਵ ਇਜ਼ ਇੰਨ ਮੈਨੀ ਫੌਰਮਜ਼, ਬੱਟ ਲਵ, ਹੀ ਸੇਜ਼ ਚੈਟ ਲਵ ਇਜ਼ ਨੌਟ ਏ ਪੋਜ਼ੈਸ਼ਨ, ਇਟ ਇਜ਼, ਲਵ ਇਜ਼ ਟੂ ਅੰਡਰਸਟੈਂਡ। ਸੋ ਪ੍ਰੀਤ ਨਗਰ, ਨੇਮ ਆਫ ਪ੍ਰੀਤ ਨਗਰ ਇਜ਼ ਬੇਸਡ ਔਨ ਚੈਟ। ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਇਜ਼ ਬੇਸਡ ਔਨ ਇਟ। ਲਵ ਇਜ਼ ਇਸੈਂਸ਼ੀਅਲ ਪਾਰਟ। ਸੋ ਦਿਸ ਇਜ਼ ਇਟ ਪ੍ਰੀਤ ਨਗਰ ਇਜ਼ ਗੋਇੰਗ ਟੂ ਬੀ।